

ÓVÓNŐK ÉS TANÍTÓNŐK ADHD-VAL KAPCSOLATOS ISMERETSZINTJÉNEK FELMÉRÉSE A „KADDS” SEGÍTSÉGÉVEL

Péter Eszter

Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar

Kulcsszavak: ADHD, KADDS, ismeretszint-felmérés

Egyre gyakrabban hallani a médiában a hiperaktív gyerekek számának drasztikus növekedéséről, jelenleg a zavar gyakoriságát 5–10 %-ra becsülik (Barkley, 2006). A fiúk és a lányok aránya a szakemberek szerint (Castellanos és társ., 2000; Rucklidge és Tannock, 2001) közelítőleg azonos. A képzett, tapasztalt óvónők és tanítónők is komoly kihívásként élik meg a hiperaktív gyereket a csoportjukban.

Vizsgálatom célja felmérni az óvónők és tanítónők ismereteinek szintjét az ADHD-s (Attention Deficit Hyperactive Disorder) gyermekek viselkedéséről, a szindróma diagnózisának megállapításáról és kezeléséről a „Knowledge of Attention Deficit Disorder Scale” segítségével. A kérdőív 36 állítást tartalmaz, amelyek az ADHD-s gyermek különböző helyzetekben megnyilvánuló viselkedésére, az ADHD diagnosztizálására és kezelési módjára vonatkoznak. Mivel a mérőeszköz eredeti nyelve angol, szükséges volt magyar és román nyelvre lefordítani. A fordítást pszichológusok (magyar/román anyanyelvűek) végezték, ahogyan az azt követő visszafordítást angol nyelvre is. Ezt követte a négy fordítás alapos összevetése, majd egy próbamérés (N=10 óvónő és tanítónő) amely a kérdőív érthetőségére irányult.

A vizsgálat kimutatta, hogy a közoktatásban eltöltött évek száma összefügg a kérdőívben megválaszolt helyes válaszok arányával, a korrelációs együttható értéke $r=0,162$ ($p=0,032$), azaz az óvónők és tanítónők minél több évet töltöttek el a tanügyben, annál több ismeretük van az ADHD-val kapcsolatban. Ezzel szemben a pályán eltöltött évek száma nincs hatással arra, milyen mértékben érzik felkészültnek magukat, hogy ADHD-s gyermekkel foglalkozzanak: a korrelációs együttható $r=0,137$, $p=0,078$.

Ugyanakkor a felkészültségi szint mértéke megmutatkozik a kérdőívben kitöltött helyes válaszok arányában ($r=0,256$, $p=0,001$), vagyis az óvónők és tanítónők minél felkészültebbnek érzik magukat, hogy ADHD-s gyermekekkel foglalkozzanak (1=egyáltalán nem, 7=teljes mértékben), annál több állítást válaszolnak meg helyesen.

Az iskolai végzettség szintje – nincs szakképesítés (N=3); középiskola (13 osztály, N=96); hároméves főiskola (N=26); egyetem (N=57), 7 nem jelölte meg végzettségét, N összesen = 189 – nem befolyásolja pozitívan a helyes válaszok arányát, az elvégzett ANOVA szerint nincs szignifikáns különbség a négy csoport között ($F=0,781$, $p=0,506$).

A általam mért értékek (N=189) a helyes válaszok számára vonatkozólag nagymértékben hasonlítanak Sciutto és társ. (2000) eredményeihez (N=149). A legtöbb helyes választ a szimptomák és diagnózis kérdésekre adták, ami azzal magyarázható, hogy ezzel szembesülnek az óvónők és a tanítónők nap mint nap, így érthető a hasonló eredmény a megnyilvánuló viselkedés és az általános ismeret kérdéskörében. A legkevesebb információjuk a ADHD kezelésével kapcsolatban van. Ez részben magyarázható azzal, hogy több szülő megpróbálja eltitkolni gyermeke diagnózisát, így annak esetleges gyógyszeres kezelését meg sem említi.